

Kemian ja fysiikan opintopolku -tutkimuksen tietosuojailmoitus

1. Tutkimuksen rekisterinpitäjä

Turun yliopisto, FI-20014 Turku

2. Yhteyshenkilö ja tutkimuksen vastuullinen johtaja

Veli-Matti Vesterinen
FT, yliopistonlehtori
Kemian laitos
Matemaattis-luonnontieteellinen tiedekunta
Turun yliopisto
Sähköpostiosoite: veli-matti.vesterinen@utu.fi

3. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Turun yliopiston tietosuojavastaavan yhteysosoite: dpo@utu.fi

4. Henkilöt, jotka osallistuvat henkilötietojen käsittelyyn

Henkilötietojen käsittelyyn osallistuvat Oppimisanalytiikan tutkimusinstituutissa työskentelevä VILLE-oppimisympäristön tietosuojavastaava Roope Pouta (roope.v.pouta@utu.fi) sekä tutkimuksen koordinaattori Reetta Kyynäräinen (reetta.kyynarainen@utu.fi).

5. Tutkimusrekisterin nimi

Kemian ja fysiikan opintopolku -tutkimusrekisteri

6. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Henkilötietojen käsittely perustuu Kemian ja fysiikan opintopolku -tutkimuksen toteuttamiseen. Tutkimuksen tavoitteena on edistää oppimista, oppilaiden toimijuutta ja oppimiseen sitoutumista sekä vahvistaa oppilaiden oppimismotivaatiota yläkoulun kemian ja fysiikan opetuksessa. Tutkimus tuottaa tietoa kemian ja fysiikan käsitteiden ja taitojen oppimisesta, oppimiseen sitoutumisesta sekä oppilaiden toimijuuden kokemuksesta verkko-opetusta perinteiseen lähiopetukseen yhdistävässä sulautuvassa oppimisessä.

7. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Tutkimuksen toteuttamisen vaatima henkilötietojen käsittely perustuu EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen 6 artiklan mukaiseen käsittelyperiaatteeseen ja Suomen tietosuojalakiin (1050/2018 4§). Henkilötietojen käsittely on tarpeen tieteellistä tutkimusta varten ja se on oikeasuhtaista sillä tavoiteltuun yleisen edun mukaiseen tavoitteeseen nähden. Tutkimuksen tulokset perustuvat kyselyaineistoihin. Jotta aineistojen perusteella voidaan saada luotettavia tutkimustuloksia ja tehdä tieteellisen tutkimuksen kriteerit täyttäviä päätelmiä, on kyselytutkimukseen osallistuvien oppilaiden taustatietojen kerääminen välttämätöntä.

8. Mitä henkilötietoja tutkimusaineisto sisältää

Tutkittavilta kysytään alkukyselyissä taustatiedoiksi heidän luokka-asteensa, sukupuoli sekä aiemmat arvosanat kemiasta, fysiikasta, matematiikasta sekä suomen kielestä. Alkukyselyt sisältävät myös

monivalintakysymyksiä, joilla selvitetään oppilaiden kemian ja fysiikan opiskeluun liittyvää ymmärrystä, asenteita, tietoja ja taitoja sekä oppilaiden resilienssiä ja asenteita virheiden tekemistä kohtaan. Tutkimuksen aikana kerätään tietoa oppilaiden suoritumisesta opettajien heille valitsemissa ViLLE-oppimisympäristössä suoritettavissa tehtävissä sekä tehtäviin liittyvien monivalintakysymysten kautta opiskeluun sitoutumista ja oppimiseen liittyviä tunteita. Loppukyselyt sisältävät monivalintakysymyksiä ViLLE materiaalien käytöstä opintojakson aikana, tutkittavien toimivuudesta ja saadusta tuesta opintojakson aikana sekä kemian ja fysiikan opiskeluun liittyvistä asenteista.

Tutkimukseen osallistuvilta opettajilta kysytään ryhmäkohtaisesti tietoja siitä, kuinka ViLLE materiaalia on käytetty opintojakson aikana sekä palautetta materiaalin toimivuudesta heidän oman opetustyönsä tukena.

Tutkimuksen aikana oppimisympäristön palvelimelle tallentuvat myös oppilaan nimi, sähköpostiosoite, käyttäjätunnus, opetusryhmä, oppilaan koulu sekä paikkakunta. Oppilaan nimeä, sähköpostiosoitetta tai käyttäjätunnusta ei kuitenkaan liitetä osaksi tutkimusryhmälle luovutettavaa tutkimusaineistoja. Opetusryhmätietoa käytetään ainoastaan yhdistämään opettajilta saadut ryhmäkohtaiset kuvauksien sisältämä tieto opintomateriaalin käytöstä opetusryhmätasolle. Tutkimusryhmä pseudonymisoi kunkin opetusryhmän niin, että ne eivät ole aineistosta tunnistettavissa. Tutkijoiden analyyseihin käyttämässä aineistossa ei ole mukana tietoa, josta voisi tunnistaa oppilaan, koulun tai opiskelupaikkakunnan.

9. Mistä lähteistä henkilötietoja kerätään

Tutkimuksen tieto kerätään pääosin ViLLE-oppimisympäristössä kerätyillä kyselyillä ja tehtävillä. Opintojaksoilta kerätään myös kurssin pedagogisiin käytänteisiin ja toteutukseen liittyvää tietoa opettajalta.

10. Tietojen siirto tai luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

Henkilötietoja ei siirretä tai jaeta kolmansille osapuolille.

11. Tietojen siirto tai luovuttaminen EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Henkilötietoja ei siirretä Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

12. Automatisoitu päätöksenteko

Automaattista päätöksentekoa ei toteuteta käsiteltäviin henkilötietoihin.

13. Henkilötietojen suojauksen periaatteet

Opettajakäytössä olevia oppilaiden tietoja hallinnoidaan tietoturvalisessa ViLLE-oppimisympäristössä. Nämä oppimisympäristön käytön yhteydessä kertyneet oppimistehtävätieto sekä kyselyvastaukset tallennetaan Turun yliopiston palvelinkeskuksessa sijaitseville palvelimille. Ainoastaan oppilaan opetusryhmän luonut opettaja (ja hänen määrittelemänsä apuopettajat) pääsevät näkemään oppilaiden tehtävien suoritustiedot ViLLE-oppimisympäristössä. Turun yliopiston Oppimisanalytiikan tutkimusinstituutissa näitä tietoja hallinnoi nimetty tietosuojavastaava, jolla on oikeudet päästä kirjautumis- ja suoritustietoihin.

Turun yliopiston Oppimisanalytiikan tutkimusinstituutissa työskentelevä ViLLE-oppimisympäristön tietosuojavastaava toimittaa tutkimusryhmän koordinaattorille käytettäväksi aineistot, joista on poistettu oppilaan henkilötiedot. Tutkimusryhmän koordinaattori yhdistää aineistoon opettajilta saadut ryhmäkohtaiset tiedot, poistaa kunta ja koulutiedot sekä pseudonymisoi opetusryhmät. Pseudonymisoidut tutkimustiedostot tallennetaan Turun yliopiston salasanasuojattuun Seafire-järjestelmään. Tämä pseudonymisoitu aineisto voidaan sen jälkeen luovuttaa tietojen turvalliseen käsittelyyn allekirjoittamalla sitoutuneille TRILA konsortion tutkimusryhmän jäsenille.

14. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Aineisto arkistoidaan yliopiston tietojärjestelmään ja säilytetään pseudonymisoituna hankkeen päättymisestä viisi (5) vuotta eteenpäin. Tämän jälkeen aineistot anonymisoidaan ja yhdistetään osaksi laajempaa muilta paikkakunnilta koottua tutkimusaineistoa, joka jää Turun yliopiston ja TRILA konsortioon kuuluvien tutkijoiden käyttöön. Aineisto tallennetaan salasanasuojatulle Turun yliopiston palvelinkeskukseksi sijaitsevalle palvelimelle.

15. Rekisteröidyn oikeudet ja niiden mahdollinen rajoittaminen

Yhteyshenkilö tutkittavan oikeuksiin liittyvissä asioissa on tämän ilmoituksen kohdassa 2 mainittu henkilö.

Tietosuoja-asetuksen sekä kansallisen tietosuojalain nojalla rekisteröidyn oikeuksiin voidaan tehdä tiettyjä poikkeamia, kun henkilötietojen käsittelyperusteena toimii tieteellinen tutkimus ja oikeuksien toteuttaminen tekisi käsittelyn tarkoituksen (tässä tapauksessa tieteellisen tutkimuksen) joko mahdottomaksi tai aiheuttaisi huomattavaa haittaa käsittelylle: Tutkimushankkeessa ei tarvetta systemaattisille poikkeamille.

Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle, mikäli rekisteröity katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietosuojalainsäädäntöä.

Tarkempaa tietoa rekisteröidyn oikeuksista eri tilanteissa löytyy tietosuojavaltuutetun verkkosivuilta:

<https://tietosuoja.fi/rekisteroidyn-oikeudet-eri-tilanteissa>

16. Tietosuojailmoituksessa käytetyt käsitteet

Anonymisointi tarkoittaa sitä, että tutkimusaineistossa olevat henkilötiedot, kuten oppilaan nimi ja koulu muutetaan muotoon, josta niitä ei ole enää tunnistettavissa ja tämän jälkeen nämä henkilötiedot poistetaan pysyvästi, eikä oppilaan henkilöllisyyttä voida enää millään tavoin yhdistää tutkimusaineistoon.

Pseudonymisointi tarkoittaa sitä, että tutkimusaineistossa olevat henkilötiedot, kuten oppilaan nimi ja koulu muutetaan muotoon, josta ne eivät ole enää tunnistettavissa. Tämä aineisto annetaan tutkijoiden käyttöön, eikä heillä ole mahdollisuutta selvittää tutkimukseen osallistuneen henkilön identiteettiä. Henkilötiedot säilytetään kuitenkin erillisessä tiedostossa ja tietoja hallinnoivan toimijan säilyttämän avaimen avulla tutkimusaineisto on mahdollista yhdistää henkilötietoihin.